

Ad Fontes

Kinematografické družstvo v Praze s.r.o. (1917–1929)

Kinematografické družstvo v Praze s.r.o. bylo založeno v červenci 1917, ustavující valná hromada se konala tamtéž dne 26. července. Za své hlavní cíle si společnost stanovila nákup a prodej filmů, případně i výrobu přístrojů, zařízení a materiálu všeho druhu pro „kinematografická divadla“. K předmětu podnikání společnosti náležela i koupě a nájem kinematografických divadel a jejich další prodej nebo pronájem členům společnosti.

Předsedou družstva byl zvolen profesor Karel L. Klusáček (akademický malíř a majitel kina U Vejvodů v Praze I), místopředsedou Zdeněk Bouček (majitel kina v Nuslích), jednatelem Václav Koubíček (majitel kina Edison), kontrolorem Zdeněk Körber (majitel kina Imperiál v Praze II), pokladníkem Václav Pštross (majitel kina Centrál v Praze II).¹⁾ Oprávnění k zastupování družstva měli vždy dva členové z pětičlenného představenstva. Každý člen družstva byl povinen zaplatit do společné pokladny alespoň jeden závodní podíl v hodnotě 500, – K.

Podle vydaných stanov měla být hlavním cílem družstva podpora členů v jejich živnosti – nejen prostřednictvím společného nákupu filmů, ale i prostřednictvím jejich výroby. Zřízením tohoto nákupního, prodejního a svépomocného družstva měly české kinematografické podniky získat nezávislost na vídeňských půjčovnách.

V květnu 1919 odkoupilo Kinematografické družstvo od Pozemkové banky v Praze společnost Biografia s.r.o.²⁾ za účelem její transformace na akciovou společnost (a.s.). Kinematografické družstvo tak chtělo vytvořit svépomocné sdružení, jehož účelem měl být nákup a prodej filmů s plánem na rozšíření obchodu na východní Evropu a Balkán. Na ustavující schůzi akciové společnosti byli z Kinematografického družstva do správní rady a.s. zvoleni K. L. Klusáček, Zdeněk Körber, JUDr. Adolf Krýsa, Václav Pštross, Julius Schmitt, Gustav Stoch a Josef Zavřel. Z torzovitého materiálu, který se dochoval, však nelze s určitostí definovat skutečnou činnost Kinematografického družstva ani jeho následnou roli v obchodní činnosti Biografie.

V březnu roku 1924 se valná hromada Kinematografického družstva usnesla na jeho vstupu do likvidace s odůvodněním, že družstvo nevykazuje od roku 1923 žádné obchodní aktivity. Jako likvidátoři byli určeni členové družstva K. L. Klusáček, Václav Pštross, Zdeněk Körber a Josef Jandáček.³⁾ Likvidace se zpočátku prodlužovala především kvůli vymáhání pohledávek od člena družstva Arnolda Reimanna. Z dochovaného materiálu se však nepodařilo zjistit, zda Reimann své dluhy vůči družstvu uhradil. V roce 1936 vracel Josef Jandáček Krajskému soudu obchodnímu v Praze (dále jen KSO) upomínku ve věci likvidace společnosti s odůvodněním, že listiny vztahující se k likvidaci družstva musí podepsat alespoň dva likvidátoři.⁴⁾ To však ve zmiňovaném roce již nebylo možné, neboť zbývajících tří likvidátorů zemřeli. Zároveň byly pohřešovány i účetní knihy a spisy Kinematografického družstva. Naposledy byly uloženy u Václava Pštrossa v Bartolomějské ulici, ale tam nalezeny nebyly. Není známo, za jakých podmínek byla

1) Profil osobního fondu Václava Pštrossa jsme přinesli v rubrice „Ad Fontes“ viz *Illuminace* 19, 2007, č. 4, s. 139–140.

2) Viz Státní oblastní archiv v Praze (dále jen SOA Praha) f. Krajský soud obchodní (dále jen f. KSO), spis sign. C V/175.

3) SOA Praha, f. KSO, spis sign. XVI 40/5.

4) Tamtéž.

likvidace Kinematografického družstva dokončena. Výmaz z rejstříku firem vedeného u KSO v Praze však proběhl až 19. května 1945.⁵⁾

Fond Kinematografické družstvo v Praze je rozsahem poměrně malý (necelý 1 karton), dochované materiály lze označit za torzovité. Kusou představu o fungování společnosti nebo o případných nerealizovaných záměrech mohou poskytnout stanovy, protokoly ze schůzí, korespondence s obchodními partnery, dlužníky či věřiteli. Hospodaření a činnost společnosti přibližují účetní závěrky z let 1918–1920, revizní zprávy a dále též likvidační bilance nebo smlouva o nákupu filmů s rakouskou firmou Stuart Webbs.

Podrobnější informace o činnosti Kinematografického družstva je třeba hledat v dalších archívech,⁶⁾ oborových periodikách a rovněž i v dokumentech z činnosti společnosti Biografia, které jsou uloženy v Národním filmovém archivu.

T o m á š L a c h m a n

5) Tamtéž.

6) Tamtéž.